

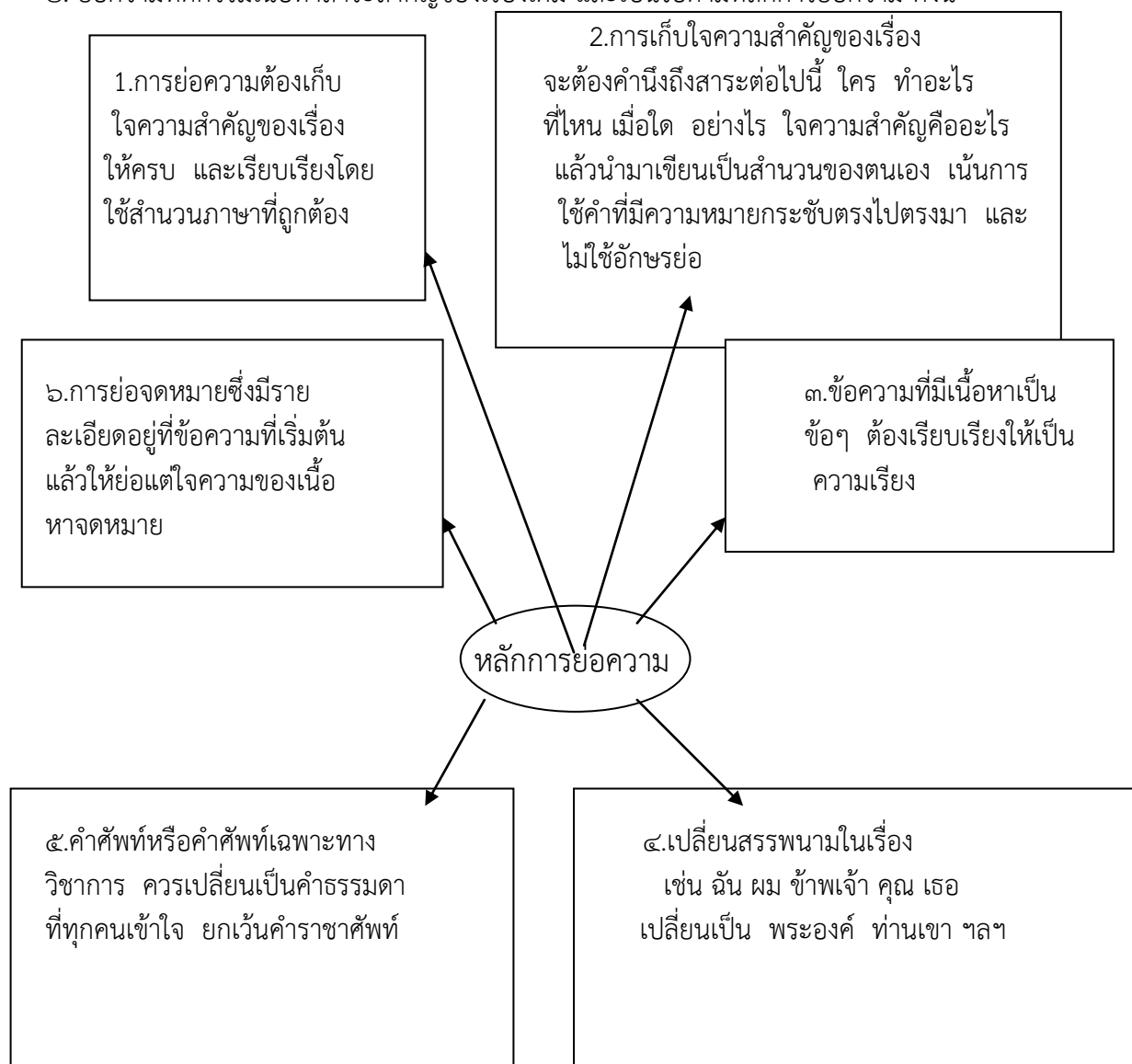
ใบความรู้ เรื่อง การย่อความ

การย่อความ คือ การนำใจความสำคัญของเรื่อง มาเรียบเรียงเป็นสำนวนของตนเอง โดยตัดแต่งถ้อยคำสำนวนให้กลมกลืนเป็นเรื่องเดียว หากข้อความหรือเรื่องที่น่าสนใจนำมาย่อความเป็นข้อความสั้นๆ ให้เขียนย่อหน้าเดียว ตามเนื้อหาสาระของเรื่อง และระบุที่มาของข้อความหรือเรื่องที่น่าสนใจย่อตามประเภทของเรื่อง ย่อความส่วนใหญ่จึงมี ๒ย่อหน้า คือ ย่อหน้าที่เป็นส่วนต้น ระบุที่มาของเรื่องที่น่าสนใจย่อ และย่อหน้าที่เป็นส่วนเนื้อเรื่อง

๑.ส่วนต้นของย่อหน้า แยกตามประเภทของเรื่อง ดังนี้

ประเภท:นิทาน นิยาย พงศาวดาร หนังสือทั่วไป
ย่อ(ชื่อประเภท)...เรื่อง(ชื่อเรื่อง)...ผู้แต่ง(ชื่อผู้แต่ง)...จาก(ชื่อหนังสือ)... ความว่า
ประเภท:จดหมาย ประกาศ คำสั่ง แลงการณ์
ย่อ(ชื่อประเภท)...ของ(ชื่อผู้เขียน/ผู้ลงนาม/หน่วยงาน).... เรื่อง(ชื่อเรื่อง)...ลงวันที่....เดือน.....พ.ศ.....ความว่า
ประเภท:พระบรมราโชวาท พระราชดำรัส โอวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์ คำปราศรัย และคำกล่าวอื่นๆ
ย่อ(ชื่อประเภท)...ของ(ชื่อผู้กล่าว)...กล่าวแก่(กลุ่มผู้ฟัง).... เรื่อง...(ชื่อเรื่อง)....เนื่องในงาน...(ชื่องาน)...ณ...(ชื่อสถานที่)... เมื่อ...(วันเดือนปี)...จากหนังสือ...ความว่า
ประเภท:บทสนทนา
ย่อเรื่อง(บทสนทนา)...ของ(ผู้พูด)...กับ(ผู้ฟัง)เรื่อง...(เรื่องที่สนทนา).... เมื่อวันที่...เดือน.....พ.ศ.....ความว่า

๒. ย่อความที่ดีควรมีเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องเดิม และเป็นไปตามหลักการย่อความ ดังนี้

ใบความรู้ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่อง การวิเคราะห์

การพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ นอกจากการจับใจความสำคัญได้แล้ว เราจำเป็นต้องพิจารณาเรื่องนั้นๆ อย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น มีการใช้เหตุผลในการแยกส่วนดี ส่วนบกพร่อง การพิจารณาลักษณะนี้ เรียกว่าการวิเคราะห์ เรื่องที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เช่น หนังสือความรู้ บทความ สารคดี เรื่องที่รับรู้จากการอ่าน ฟัง ดู เช่น ข่าวต่างๆ ประกาศ และโฆษณา ฯลฯ

ตัวอย่างการวิจารณ์

วันนี้ฝนตกหนัก อากาศตอนกลางคืนจะเย็นลงแน่นอน ขอให้ระวังสุขภาพ ก่อนนอนทุกคืนควรสวมเสื้อหนาๆ และห่มผ้าห่มจะช่วยให้ร่างกายอบอุ่นและไม่เป็นหวัด

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
-วันนี้ฝนตกหนัก -สวมเสื้อหนาๆและห่มผ้าห่ม จะช่วยให้ร่างกายอบอุ่น	-อากาศตอนกลางคืนจะเย็นลงแน่นอน -ขอให้ระวังสุขภาพ -ควรสวมเสื้อหนาๆและห่มผ้าห่ม -ถ้าร่างกายอบอุ่นแล้วจะไม่เป็นหวัด

การพิจารณาส่วนดีและส่วนบกพร่อง

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
-เป็นข้อความที่เตือนให้ผู้อ่านระวังสุขภาพเมื่ออากาศเปลี่ยนแปลง -ให้แนวปฏิบัติตนเพื่อให้ร่างกายอบอุ่น	-การคาดคะเนของผู้เขียนอาจไม่เกิดขึ้นจริงได้ในเรื่องอากาศเย็นตอนกลางคืนของวันที่ฝนตกและการสวมเสื้อหนาๆ ห่มผ้าห่มในเวลานอนจะทำให้ไม่เป็นหวัด

การตัดสินใจเลือกนำไปใช้

วันที่อากาศเปลี่ยนแปลง เราต้องระวังสุขภาพของตนเอง หากอาการเย็น เราควรสวมเสื้อหนาๆ และห่มผ้าห่มในเวลานอนจะช่วยให้ร่างกายอบอุ่น

 ใบงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๐ ทำไมเราจึงเปรียบเทียบสิ่งที่ได้ง่าย ๆ ว่า “เรื่องกล้วย ๆ” เพราะเหตุใด
นักเรียนเคยทำอะไรที่ตรงกับสำนวนนั้นบ้าง

• ที่กล่าวว่า “ทุกส่วนของกล้วยมีคุณประโยชน์” นักเรียนคิดว่าเป็นความจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

÷ นักเรียนคิดว่า ต้นไม้ชนิดใดบ้างที่ส่วนต่าง ๆ ของต้น ให้ประโยชน์ได้มากเช่นเดียวกับกล้วย
เขียนอธิบายให้มากที่สุด

ชื่อ เลขที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
โรงเรียน.....

ใบงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนนิทานต่อไปนี้ แล้วย่อความให้ถูกต้องตามรูปแบบ

เรื่อง ไก่กับกบ

ครั้งหนึ่ง มีไก่กับกบเป็นเพื่อน วันหนึ่งไก่บอกกบว่า “เห็นเมฆนั้นไหม ในไม่ช้าคงจะมีพายุฝน เรามาช่วยกันสร้างบ้านไว้ด้วยกันเถอะ” กบตอบว่า “อ้อบ อ้อบ บ้านฉันอยู่ในรูใต้แผ่นดิน ไก่เห็นกบไม่ช่วย ไก่จึงหาฟาง หญ้า และเศษไม้มาทำเป็นบ้าน เมื่อบ้านเสร็จแล้ว ไก่จึงร้องบอกกบว่า “บ้านเสร็จแล้วยังขาดเตียงอยู่ มาช่วยกันทำเตียงเถอะ” กบตอบว่า “เตียงของฉัน คือ ดินในรู” ไก่เห็นกบไม่ช่วยก็ไปหาเศษไม้มาทำเป็นเตียงตามลำพัง เมื่อทำเตียงเสร็จแล้ว ไก่จึงร้องบอกกบว่า “ไปหาข้าวโพดมาเก็บไว้กินกันเถอะ” กบตอบว่า “อ้อบ อ้อบ แมลงแมลงในรูเป็นอาหารของฉัน” ไก่เห็นกบไม่ช่วยก็ออกไปหาข้าวโพดมาเก็บไว้ในบ้าน

ในไม่ช้าฝนก็ตกใหญ่ พายุคะนองและน้ำท่วม ไก่เข้าไปอยู่ในบ้านอบอุ่นสบายกบจึงไปเคาะประตูบ้านไก่ “ไก่ ไก่ เพื่อนรัก ขอฉันเข้าไปอยู่ในบ้านด้วยเถิด” ไก่ตอบว่า “ก็บ้านของเธออยู่ในรูใต้แผ่นดินไม่ใช่หรือ” กบบอกว่า “ถ้าเธอไม่ให้ฉันเข้าไปในบ้าน ฉันจะเรียกแมวให้มากินเธอแมว แมว มากินไก่” ไก่ตกใจรีบเปิดประตูให้กบเข้ามาทันที เมื่อกบเข้าไปในบ้านก็ขึ้นไปนอนเตียงของไก่ ไก่ร้องว่า “เตียงของเธอ คือ แผ่นดินไม่ใช่หรือ” กบตอบว่า “ถ้าเธอไม่ให้ฉันนอนบนเตียง ฉันจะเรียกแมวให้มากินเธอ แมว แมว มากินไก่” ไก่จึงยอมให้กบนอนบนเตียง เมื่อถึงเวลาอาหาร ไก่ก็เอาข้าวโพดมากิน กบก็ขอข้าวโพดไก่กินบ้าง ไก่ตอบว่า “อาหารของเธอ คือ แมลงในรูไม่ใช่หรือ” กบตอบว่า “ถ้าเธอไม่ให้ฉันกินข้าวโพด ฉันจะเรียกแมวมากินเธอ

แมว แมว มากินไก่” ไก่จึงต้องแบ่งข้าวโพดให้กบกิน

ต่อมาวันหนึ่งข้าวโพดหมดไก่จึงบอกกบว่า “กบ กบช่วยขึ้นไปบนหลังข้าวโม่งจานและเก็บฟักทองลงมา ฉันจะทำซุปฟักทองให้” กบชอบซุปฟักทองจึงลุกขึ้นไปบนหลังข้าวโม่งจานเพื่อเก็บฟักทอง ทันใดนั้นเหยี่ยวบินผ่านมาเห็นกบอยู่บนหลังคาก็ดีใจ โฉบลงมาจับโม่งกบไปกินเป็นอาหาร ไก่ก็อยู่ต่อมาอย่างมีความสุข

